



## สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์สภาพและกระบวนการของการใช้เพิ่มสะสมงานเพื่อประเมินนักเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพและกระบวนการใช้เพิ่มสะสมงานเพื่อประเมินผลนักเรียนและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพและกระบวนการใช้เพิ่มสะสมงานกับลักษณะของโรงเรียนและภูมิภาคของครู

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจ คือ ครูจำนวน 625 คนที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนทุกสังกัดการศึกษาทั่วประเทศการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้สังกัดเป็นตัวแปรแบ่งชั้น กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจำนวน 355 คน ( 56.80%) กรมสามัญศึกษา 124 คน ( 19.84 % ) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 73 คน (11.68%) สำนักงานบริหารการศึกษาส่วนท้องถิ่น สังกัดกรุงเทพมหานคร และอื่น ๆ 73 คน ( 11.68 % )

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและกระบวนการใช้เพิ่มสะสมงานในการประเมินนักเรียนแบ่งเป็น 2 ตอน แบบสอบถาม ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับภูมิภาคของผู้ตอบจำนวน 13 ข้อ และลักษณะของโรงเรียนจำนวน 14 ข้อ รวมทั้งหมด 27 ข้อ ส่วนข้อ 28 เป็นข้อที่จำแนกผู้ตอบออกเป็น 3 กลุ่มแต่ละกลุ่มจะตอบตอนที่ 2 ในฟอร์มที่แตกต่างกัน ซึ่งตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพ กระบวนการใช้และผลจากการใช้เพิ่มสะสมงาน ตอนที่ 2 มีฟอร์มซึ่งจะตอบโดยกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 คือกลุ่มครูที่ใช้เพิ่มสะสมงานในการประเมินนักเรียนในปีการศึกษา 2543 กลุ่มนี้ตอบแบบฟอร์ม A ซึ่งใช้กระดาษสีเขียว

กลุ่มที่ 2 คือกลุ่มครูที่หยุดใช้เพิ่มสะสมงานในการประเมินนักเรียนในปีการศึกษา 2543 แต่เคยใช้ในอดีตกลุ่มนี้ตอบแบบฟอร์ม B ซึ่งใช้กระดาษสีชมพู

กลุ่มที่ 3 คือกลุ่มครูที่ไม่ใช้เพิ่มสะสมงานในการประเมินนักเรียนทั้งในอดีตและปัจจุบันกลุ่มนี้ตอบแบบฟอร์ม C ซึ่งใช้กระดาษสีเหลือง

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ 1 เดือนและได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 625 ชุด คิดเป็นร้อยละ 69.44 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยวิเคราะห์ค่าสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์หาค่าสถิติอนุมาน ได้แก่ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพอยท์ไบซีเรียล เครื่องมือวี การประมาณค่าเฉลี่ยประชากรแบบช่วง การทดสอบไคสแควร์

## สรุปผลการวิจัย

### 1.สภาพการใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียน

1.1)ปริมาณการใช้เพิ่มสะสมงานในการประเมินนักเรียนในปีการศึกษา 2543ครูที่ปฏิบัติงานสอนอยู่ในสังกัดต่าง ๆ ทั่วประเทศมีปริมาณการใช้เพิ่มสะสมงานเพื่อประเมินนักเรียน ร้อยละ 68.8 ส่วนอีกร้อยละ 31.2 เป็นกลุ่มครูที่ไม่ใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียนในปีการศึกษา 2543 ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มครูเคยใช้แต่ไม่ได้ใช้ในปีการศึกษา 2543 ร้อยละ 13.3 และกลุ่มครูที่ไม่เคยใช้เพิ่มสะสมงานร้อยละ 17.9

1.2)ลักษณะของโรงเรียนที่มีปริมาณการใช้เพิ่มสะสมงานมากเกินร้อยละ 75 มีลักษณะดังนี้ เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ ( 98.0 %) ภาคกลาง ( 87.6 %) และภาคใต้ ( 75.0 %) ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ( 87.7 %) สังกัดกรุงเทพมหานคร(79.2 %) สังกัดสำนักบริหารส่วนท้องถิ่น ( 76.0 %) เปิดสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ( 66.0 %) มัธยมศึกษาปีที่ 3 ( 54.9 %) และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ( 24.4 %) เป็นโรงเรียนขนาดที่ 6คือมีนักเรียน 1,201 – 1,500 คน ( 82.8 %) โรงเรียนขนาดที่ 4 ( 70.6 %) และโรงเรียนขนาดที่ 5( 66.7 %) เป็นโรงเรียนที่มีครูแกนนำ ( 100 %) และมีครูดีเด่น ( 83.3 %) เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นหรือรางวัลพระราชทาน ( 100 %) เป็นโรงเรียนที่ผู้กำหนดรูปแบบการวัดและประเมินผลคือหัวหน้าหมวด ( 98.6 %) คณะกรรมการกลุ่มสถานศึกษา ( 95.5 %)คณะกรรมการโรงเรียน ( 92.5 %) และผู้บริหาร โรงเรียน ( 75.5 %)

1.3) ภูมิหลังของกลุ่มครูที่มีปริมาณการใช้เพิ่มสะสมงานมากเกินร้อยละ 75 มีลักษณะของภูมิหลังดังนี้กลุ่มครูที่มีอายุอยู่ในช่วง 44 –50 ( 100 %) และในช่วงอายุ 37 – 43 ปี (95.5 %) กลุ่มครูที่สมรสแล้ว ( 75.9 %) และกลุ่มครูที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันตก ( 84.2 %) ภาคตะวันออก ( 80.9 %) และภาคกลาง ( 75.6 %) กลุ่มครูที่มีระดับการศึกษาสูงสุดคืออนุปริญญา( 100%) ประกาศนียบัตรบัณฑิต ( 88.2%) และปริญญาโท ( 84.0 %) กลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอนในช่วง 1 –8 ปี ( 100 %) 9 –12 ปี ( 95.3 %) และ 13 –16 ปี ( 84.8%) กลุ่มครูที่ตำแหน่งในปัจจุบันคือครู 1 ครู 2และอื่น ๆ ( สูงกว่า อาจารย์ 3) ( 100 %) และอาจารย์ 2 ( 92.6 %) กลุ่มครูที่ในปีการศึกษา 2543 สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ( 85.6 %) ภาษาไทย ( 75.6 %) กลุ่มครูที่มีภาระงานนอกเหนืองานสอนที่ไม่ใช่ด้านการวัดและประเมินผล ( 77.6 %) และกลุ่มครูที่ไม่เคยอบรมด้านเทคนิคการวัดและประเมินผล ( 94.1 %) และเคย

อบรมมาแล้ว 2 ครั้ง ( 79.1 %)

1.4) เหตุผล จุดประสงค์และลักษณะการใช้เพิ่มสะสมงาน  
กลุ่มครูที่ใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียนในปีการศึกษา 2543 นั้นมีเหตุผลในการใช้คือ

- 1.เห็นประโยชน์ในการใช้เพิ่มสะสมงาน( 24.5%)
- 2.มีความรู้ในเรื่องเพิ่มสะสมงาน( 23.0%)
- 3.ต้องการประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 (17.2%)

และมีจุดประสงค์ของการใช้คือเพื่อ

- 1.ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน( 38.4 %)
- 2.ประเมินนักเรียน( 17.4%)
- 3.ให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ ( 6.5 %)

สำหรับรูปแบบของเพิ่มสะสมงานที่เรียกว่า Working Portfolio นั้นมีลักษณะเป็นแผ่นกระดาษ (40.7%) โดยที่รูปแบบของเพิ่มสะสมงานแบบ Final Portfolio เป็นอัลบั้ม ( 49.5%) โดยครูใช้เพิ่มสะสมงานและข้อสอบเป็นเครื่องมือวัดผล ( 60.0%) โดยในการใช้ประเมินทั้งในช่วงเวลาระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน(36.5%) และการใช้ตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์ (41.9%) เพิ่มสะสมงานมักนำมาคิดคะแนนภาคปฏิบัติ (40.5%) ในปีการศึกษาหน้ากลุ่มครูที่ใช้ในปีนี้จะใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียนต่ออีกร้อยละ 83.7 และอีกร้อยละ 16.3 จะหยุดใช้

1.5 )สำหรับกลุ่มครูที่หยุดใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียนในปีการศึกษา 2543 แต่เคยใช้อดีตมีเหตุผลที่หยุดใช้คือ

- 1.ไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนถูกต้อง( 43.4%)
- 2.ไม่มีงบประมาณสนับสนุน(18.1%)
- 3.คิดว่าไม่สามารถประเมินความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนได้ ( 15.7 %)

1.6 )ส่วนกลุ่มครูที่ไม่ใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียนมีเหตุผลที่ไม่ใช้คือ

- 1.ไม่มีความรู้ในเรื่องการจัดทำเพิ่มสะสมงาน( 27.1 %)
- 2.ไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนถูกต้อง(27.1 %)
3. ไม่มีแรงจูงใจจากเบื้องบนให้จัดทำ ( 24.3%)

## 2. กระบวนการประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมงาน

2.1) กลุ่มครูที่ใช้เพิ่มสะสมงานเพื่อประเมินนักเรียนในปีการศึกษา 2543 นั้นมีลักษณะของกระบวนการประเมินแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่มแรกใช้กระบวนการประเมินผลครบ 10 ขั้นตอนมากที่สุด( 24.4 %) และกลุ่มที่ใช้ไม่ครบ 10 ขั้นตอน ( 75.6 %)

2.2) กระบวนการประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมงาน 10 ขั้นตอนมีลำดับของกระบวนการดังนี้

- 1.การกำหนดวัตถุประสงค์และวางแผนร่วมกัน
- 2.การสะสมผลงาน / ชิ้นงาน
- 3.การคัดเลือกผลงาน
- 4.การจัดระบบของเพิ่มสะสมงาน
- 5.การแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน
- 6.การตรวจสอบผลงานของตนเอง
- 7.การประเมินเพิ่มสะสมผลงาน
- 8.การประชุมเพิ่มสะสมผลงาน
- 9.การปรับเปลี่ยนผลงานให้เป็นปัจจุบัน
- 10.การจัดนิทรรศการเพิ่มสะสมงาน

2.3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่าในทุกขั้นตอนกระบวนการใช้เพิ่มสะสมงานของครูเน้นบทบาทของนักเรียนกับครูแต่ไม่เน้นบทบาทของผู้ปกครอง

2.4) สำหรับกลุ่มครูที่มีกระบวนการประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมงานไม่ครบ 10 ขั้นตอนพบว่าขั้นตอนการสะสมผลงาน/ชิ้นงานมีการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมาคือการคัดเลือกผลงานและการประเมินเพิ่มสะสมงาน ส่วนขั้นตอนที่ใช้ น้อยที่สุดคือการจัดระบบของเพิ่มสะสมงาน การตรวจสอบผลงานตนเอง และการประชุมเพิ่มสะสมงาน ส่วนในขั้นตอนการปรับเปลี่ยนผลงานให้เป็นปัจจุบันสามารถนำไปรวมกับขั้นตอนการคัดเลือกผลงานได้เนื่องจากมีลักษณะของการปฏิบัติใกล้เคียงกัน

### 3. ผลที่ได้รับจากกระบวนการประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมงาน

กลุ่มครูที่ใช้เพิ่มสะสมงานเพื่อประเมินนักเรียนมีระดับของผลที่ได้รับจากการประเมินอยู่ในระดับมาก การวิเคราะห์ได้เรียงลำดับจากผลที่ได้รับทั้ง 5 ด้าน คือด้าน คุณภาพด้านเนื้อหา ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย การถ่ายโยงและการอ้างอิงสรุป การประเมินระดับสติปัญญาที่ซับซ้อน และความยุติธรรมแต่สำหรับด้านความยุติธรรมมี 1 ใน 5 ด้านที่มีระดับผลที่ได้รับจากการประเมินในระดับปานกลางคือ ผลการประเมินได้มาจากผู้ประเมินหลายคน

### 4.ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพและกระบวนการใช้เพิ่มสะสมงานกับลักษณะของโรงเรียนและภูมิหลังของครู

4.1) สภาพการใช้เพิ่มสะสมงานสัมพันธ์กับตัวแปรลักษณะของโรงเรียน 9 ตัวคือภูมิภาคที่ตั้งของโรงเรียน ระดับชั้นสูงสุดที่เปิดสอน เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ผู้กำหนด

รูปแบบในด้านการวัดและประเมินผล การมีนโยบายด้านการวัดและประเมินผล การมีครูที่ใช้เพิ่มสะสมงาน การมีนโยบายด้านการวัดและประเมินผล ขนาดของโรงเรียน และสังกัดการศึกษาของโรงเรียน

4.2) สภาพการใช้เพิ่มสะสมงานมีความสัมพันธ์กับตัวแปรภูมิหลังของครู 6 ตัวคือ ภูมิฐานะของครู การรับการอบรมด้านเทคนิคการวัดและประเมินผล สถานภาพ ตำแหน่งในปัจจุบัน ระดับการศึกษาสูงสุด อายุและประสบการณ์ในการสอน

4.3) กระบวนการใช้เพิ่มสะสมงานสัมพันธ์กับตัวแปรลักษณะของโรงเรียน 7 ตัวคือ ผู้กำหนดรูปแบบในด้านการวัดและประเมินผล การเข้าร่วมโครงการหรือได้รับการยกย่อง ระดับชั้นสูงสุดที่เปิดสอน ภูมิภาคที่ตั้งของโรงเรียน การมีกิจกรรมด้านการวัดและประเมินผล สังกัดการศึกษาของโรงเรียน และเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลนักเรียน

4.4) กระบวนการใช้เพิ่มสะสมงานสัมพันธ์กับตัวแปรภูมิหลังของครู 5 ตัวคือ ตำแหน่งในปัจจุบัน ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพ อายุและประสบการณ์ในการสอน

## 5. ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะของการใช้เพิ่มสะสมงานเพื่อประเมินนักเรียน

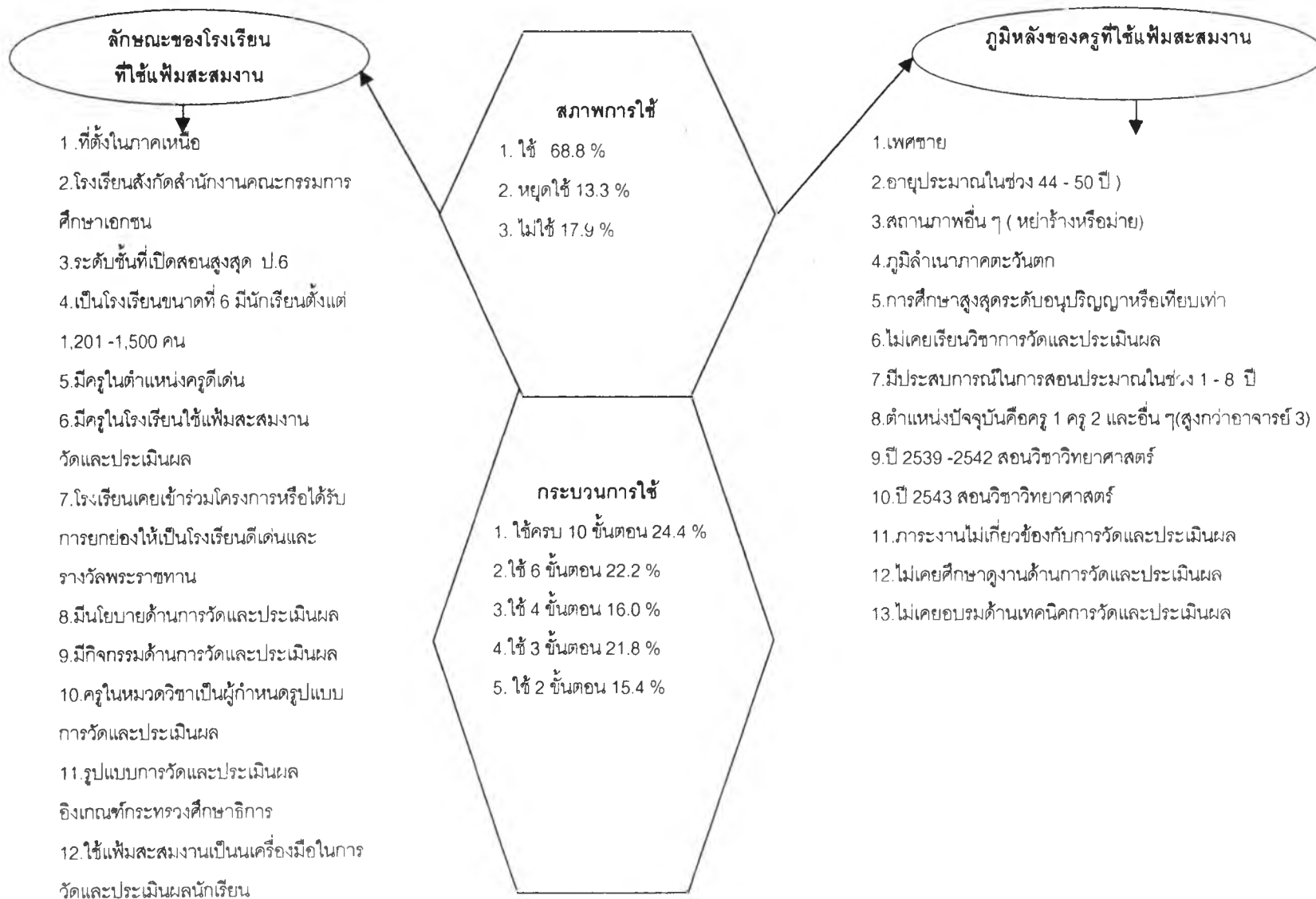
5.1) กลุ่มครูที่ใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียนในปีการศึกษา 2543 พบว่าปัญหาในการจัดทำเพิ่มสะสมงานคือนักเรียนเบื่อหน่ายขาดความสนใจและขาดความกระตือรือร้น (18.4%) นอกจากนี้ปัญหาในการจัดทำเพิ่มสะสมงานเกิดจากครูขาดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง (18.6 %) โดยครูคิดว่าครูจำนวนหนึ่งไม่ใช่เพิ่มสะสมงานเพราะยุ่งยากในการประเมิน (30.2%) ดังนั้นแนวทางในการส่งเสริมให้ครูใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ควรจะออกนโยบายให้ครูประจำชั้นกำหนดให้นักเรียนมีเพิ่มสะสมงานคนละเล่มและตรวจทุกสัปดาห์ (15.6%) ทั้งนี้เพราะประโยชน์ในการจัดทำเพิ่มสะสมงานคือการส่งเสริมนิสัยในการรับผิดชอบ ( 8.1% ) และจุดเด่นในการจัดทำเพิ่มสะสมงานคือนักเรียนได้แสดงความสามารถของตนและพัฒนาผลงานให้ดีขึ้น (27.9%) และข้อเสนอแนะอื่น ๆ คือ ในชนบทมีผู้ดูแลองมากไม่สะดวกในการจัดทำเพิ่มสะสมงานควรมีงบประมาณในการจัดเก็บ ( 28.8 % )

5.2) กลุ่มของครูที่หยุดใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียนในปีการศึกษา 2543 แต่เคยใช้ในอดีตพบว่ามีปัญหาในการจัดทำเพิ่มสะสมงานคือการเก็บเพิ่มสะสมงานไม่ต่อเนื่อง และมีวิชาเรียนมากเกินไป (15.7%) จุดอ่อนในการจัดทำเพิ่มสะสมงานคือครูคิดว่าประเมินได้ไม่ครอบคลุมเนื้อหา (27.7%) แนวทางในการส่งเสริมให้ครูใช้เพิ่มสะสมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพคือครูควรวางแผนปฏิบัติงานตามความเหมาะสมของนักเรียน (24.1%) หลังจากที่ถูกหยุดใช้เพิ่มสะสมงานเครื่องมือที่ใช้แทนเพิ่มสะสมงานใช้ข้อสอบปรนัย (51.8%) ประโยชน์ในการจัดทำเพิ่มสะสมงานนักเรียนได้ประเมินตนเองอย่างแท้จริง (36.1%) จุดเด่นในการจัดทำเพิ่มสะสมงานคือผลงานเป็น

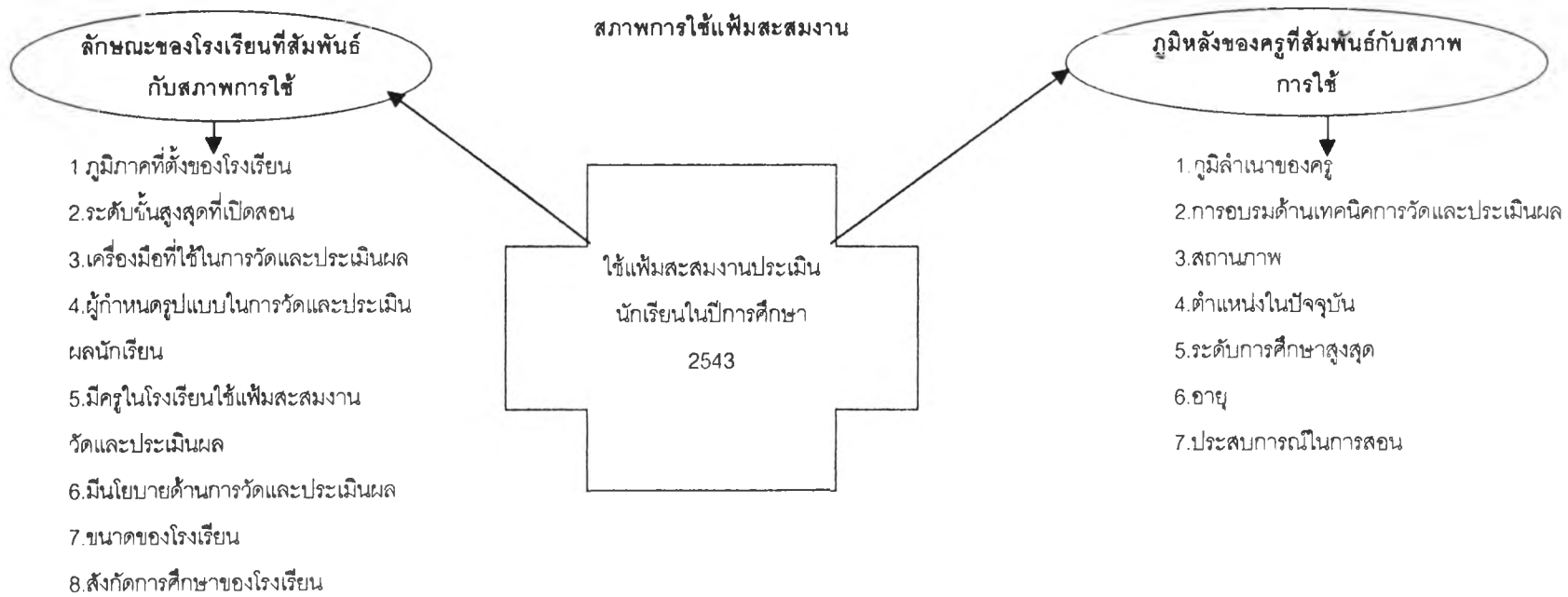
ขึ้นเป็นกันเห็นเป็นรูปธรรม (24.1%) และข้อเสนอแนะอื่น ๆคือเพิ่มสะสมงานของนักเรียนแต่ละคนไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน(25.3%)

5.3)กลุ่มของครูที่ไม่ใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียนพบว่าปัญหาในการจัดทำเพิ่มสะสมงานคือขาดวัสดุ - อุปกรณ์ (20.5%) ครูไม่มีเวลาในการจัดทำเพิ่มสะสมงาน (40.2%)ถ้าจำเป็นต้องใช้เพิ่มสะสมงานต้องการได้รับการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ(38.4%)ในการวัดและประเมินผลใช้แหล่งข้อมูลนักเรียนจากการสังเกตพฤติกรรมขณะเรียนและการเข้าชั้นเรียน(31.3%) ประโยชน์ในการจัดทำเพิ่มสะสมงานคือเกิดความภูมิใจในสิ่งที่ตนทำ(28.6% ) จุดเด่นในการจัดทำเพิ่มสะสมงานคือเพื่อประเมินพัฒนาการนักเรียนตามสภาพจริง (28.6% )และข้อเสนอแนะอื่น ๆคือควรจัดระบบการประเมินเพิ่มสะสมงานให้เหมือนกันทั่วประเทศ ( 22.3%) ซึ่งจากประเด็นการสรุปที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถขอเสนอเป็นแผนภาพประกอบได้ดังนี้

ภาพประกอบที่ 12 แผนภาพสรุปสภาพและกระบวนการใช้เพิ่มสะสมงานเพื่อประเมินนักเรียนกับลักษณะของโรงเรียนและภูมิหลังของครู

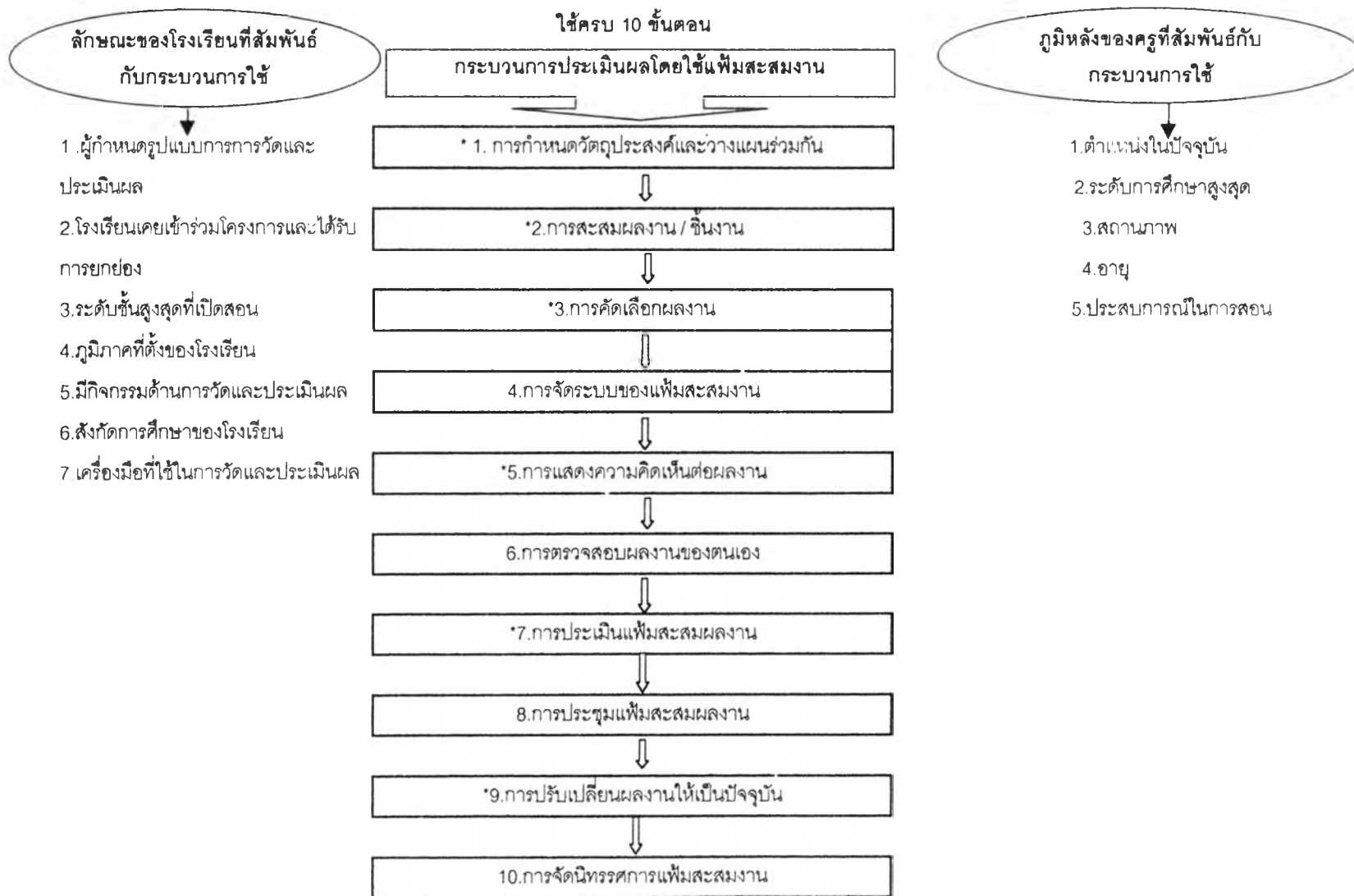


ภาพประกอบที่ 13 แผนภาพสรุปความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการใช้เพิ่มละสมงานเพื่อประเมินนักเรียนกับลักษณะของโรงเรียนและภูมิหลังของครู





ภาพประกอบที่ 14 แผนภาพสรุปความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการใช้เพิ่มสะสมงานเพื่อประเมินนักเรียนกับลักษณะของโรงเรียนและภูมิหลังของครู



\* ขั้นตอนที่มีการใช้มาก

## อภิปรายผลการวิจัย

สภาพการใช้ขณะนี้มีปริมาณกลุ่มครูที่ใช้เพิ่มสะสมงาน ( 68.8 %) แม้จะควรมีปริมาณมาก แต่ยังไม่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันเนื่องจากมีปัญหาอยู่ที่ รูปแบบยังไม่ชัดเจน ( ครูขาดความรู้และขาดนโยบายในด้านการวัดและประเมินผล) ครูไม่มีเวลาในการทำ และเด็กเบื่อนายซึ่งในด้านของการแก้ปัญหาควรมีการดูแลและมีนโยบายสนับสนุนให้ความรู้ที่ชัดเจนและจัดเวลาให้ครูได้มีเวลาในการจัดทำเพิ่มสะสมงานถ้าจะทำให้ครูใช้ได้อย่างถูกต้องแล้วจะทำให้เด็กนักเรียนไม่เบื่อนายเมื่อมีการกำหนดนโยบายดังกล่าว จากกลุ่มครูที่ใช้แล้ว ไม่ใช่ต่อ ( 13.3 %) ซึ่งกลุ่มครูที่ใช้เพิ่มสะสมงานมีแนวโน้มที่จะใช้ลดลงอีกหากว่ายังไม่มีการส่งเสริมในด้านดังกล่าวมา เพราะฉะนั้น

- 1.ทางโรงเรียนควรมีนโยบายด้านการวัดและประเมินผลให้ชัดเจน
2. ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูช่วยให้มีความรู้เรื่องรูปแบบการจัดทำเพิ่มสะสมงานให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- 3.ควรมีการบริหารจัดการเวลา เช่นครูที่ทำเพิ่มสะสมงานวิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาไทยหรือวิชาอื่น ๆ ไม่ควรแยกกันจัดทำเพิ่มสะสมงานในแต่ละวิชา แต่ควรมีการบูรณาการเพิ่มสะสมงานให้เหลือเพียงเพิ่มเดียว

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตราที่ 26 กล่าวว่าให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษาให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรร โอกาส การเข้าศึกษาต่อและให้นำผลการประเมินผลผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

ดังนั้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 จะเห็นว่าโรงเรียนมีส่วนสำคัญในการพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปด้วยกัน แต่บุคคลที่มีส่วนสำคัญในการสร้างสิ่งเหล่านั้นคือ ครูผู้ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียน ซึ่งครูควรจะมีความรู้และมีความเข้าใจในเรื่องเทคนิคการวัดและประเมินผลแนวใหม่ และการใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลแนวใหม่ให้ชัดเจน ถูกต้องตรงกันซึ่งจะเป็นส่วนช่วยให้การใช้และกระบวนการใช้เพิ่มสะสมงานมีประสิทธิภาพและมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น การพัฒนาและอบรมครูในเรื่องเทคนิคการวัดและประเมินผลแนวใหม่ซึ่งรวมถึงการใช้เพิ่มสะสมงานเพื่อประเมินนักเรียนด้วยจึงเป็นส่วนสำคัญในส่วนนี้

ในด้านของการส่งเสริมในตัวบุคคลครูควรสนับสนุนให้ครูมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น เพราะแนวโน้มของการวิจัยพบว่าถ้าครูมีการศึกษายิ่งสูงขึ้นไปจะทำให้ปริมาณการใช้เพิ่มสะสมงานเพิ่มมากขึ้นและควรพัฒนาให้มีการสร้างองค์ความรู้และส่งเสริมให้เรียนวิชาที่เกี่ยวข้องการกับวัดและประเมินผลมากขึ้นอีกทั้งพยายามส่งเสริมให้มีการได้รับการ อบรมและการศึกษาดูงานในเรื่อง

เทคนิคการวัดและประเมินผลแนวใหม่ให้มากขึ้นในช่วงหลังปี 2543 เพราะจะเป็นพื้นฐานให้ครูได้แนวคิดที่ใหม่เพื่อนำไปบูรณาการให้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน(เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ)และให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อย่างไรก็ตาม ส. วาสนา ประวาลพฤษย์ (2539) กล่าวว่า จะยังไม่สามารถกล่าวได้ว่าเพิ่มสะสมงานควรมีรูปร่างหน้าตาเป็นอย่างไร แต่เป็นที่ยอมรับกันในแวดวงการศึกษาว่าเพิ่มสะสมงานสามารถจะใช้ในจุดมุ่งหมายต่าง ๆ ในชั้นเรียนได้ถือเป็นเอกสารสำคัญในการเรียนรู้ตามหลักสูตร เนื่องจากเพิ่มสะสมงานเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเรียน และการสอนได้อย่างดีเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการเรียนและการสอนทุกระยะ และเป็นที่ยอมรับของนักเรียนตลอดจนข้อเสนอสอนต่าง ๆ เชิงปริมาณและคุณภาพ อีกทั้งเป็นสิ่งช่วยกำกับพัฒนาการทางการเรียนของผู้เรียนเนื่องจากมีผลงานสะสมที่สามารถจะตรวจสอบผู้เรียนแต่ละคนได้สนับสนุนกระบวนการเขียนและเรียนของผู้เรียน ตลอดจนฝึกนิสัยการเขียนและเรียนแบบสร้างสรรค์ และในชีวิตประจำวันซึ่งใช้เป็นเครื่องมือประเมินตนเองของผู้เรียนเป็นการฝึกให้ผู้เรียนประเมินปรับปรุงตนเองตลอดจนวางเป้าหมายของตนเองได้อย่างเหมาะสมครูและผู้อุปถัมภ์ใช้เป็นแหล่งกระตุ้นหรือเสริมกำลังใจของผู้เรียน สนับสนุนการเขียนแข่งกับตนเอง ทุกคนมีโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จตามอัธยาศัยของนักเรียนและสร้างความภาคภูมิใจ ความเป็นเจ้าของและความเชื่อมั่นในตนเองของผู้เรียน ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลนักเรียนสามารถใช้เป็นแนวทางที่เที่ยงตรงในการประเมินผลตามสภาพความเป็นจริงของผู้เรียน ให้ความสำคัญของกิจกรรมที่ครู และนักเรียนได้กระทำในชั้นเรียนนักเรียนที่กลัวการสอบจะเป็นผลดีคือการสอบจะไม่เป็นการข่มขู่ผู้เรียนอีกต่อไปแต่จะเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องอยู่ในสภาพการเรียนประจำวันที่มีคุณประโยชน์ต่อชีวิตผู้เรียนให้มากขึ้นทำให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่แท้จริงของตนเองออกมาได้มากกว่าการใช้ข้อสอบอย่างเดียวในการวัดและประเมินผลผู้เรียน

กระบวนการใช้เพิ่มสะสมงานเพื่อประเมินนักเรียน พบว่ากระบวนการใช้ครบ 10 ขั้นตอนมีเพียง 24.4 % ซึ่งเป็นปริมาณที่น้อยประมาณ ( 1 ใน 4 ) ซึ่งส่วนอีก 75.6% ใช้ไม่ครบ 10 ขั้นตอน จากกระบวนการที่ใช้ครบ 10 ขั้นตอนคือกระบวนการที่สมบูรณ์ที่สุดได้แก่ 1. การกำหนดวัตถุประสงค์และการวางแผนร่วมกัน 2. การสะสมผลงาน / ชิ้นงาน 3. การคัดเลือกผลงาน 4. การจัดระบบของเพิ่มสะสมงาน 5. การแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน 6. การตรวจสอบผลงานของตนเอง 7. การประเมินเพิ่มสะสมงาน 8. การประชุมเพิ่มสะสมงาน 9. การปรับเปลี่ยนให้เป็นปัจจุบัน 10. การจัดนิทรรศการ ซึ่งสอดคล้องกับ Burke ,K.,Fogarty , R and Belgard , S ( 1994 ) และชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์และคณะ ( 2540) ส่วนกระบวนการที่ยังใช้มากเป็นอันดับ 2 คือ 6 ขั้นตอนได้แก่ 1. การกำหนดวัตถุประสงค์และการวางแผนร่วมกัน 2. การสะสมผลงาน / ชิ้นงาน 3. การคัดเลือกผลงาน 4. การแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน 5.การประเมินเพิ่มสะสมงาน 6.การจัดนิทรรศการเพิ่มสะสมงาน ซึ่งขั้นตอนการประเมินสามารถปรับได้ตามความเหมาะสม แต่ขั้นตอนสำคัญที่ไม่ควรละเว้นมี 4 ขั้นตอน คือ 1. การสะสมผลงาน / ชิ้นงาน 2. การคัดเลือกผลงานและปรับเปลี่ยน 3. การ

แสดงความรู้สึกต่อผลงาน และ 4. การประเมินเพิ่มสะสมงาน การประเมินโดยใช้เพิ่มสะสมงาน เป็นวิธีที่ยอมรับว่ามีความตรง (Validity) สูง มีผลงานที่เป็นรูปธรรมที่แสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ ได้และงานใกล้เคียงที่มีปริมาณมากพอจะเป็นเครื่องยืนยันความเที่ยง (Reliability) ได้ซึ่งสอดคล้อง กับชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์และคณะ (2540) และชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2540)

การประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมงานเหมาะสมกับวิธีสอนที่จะให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เรียนรู้แบบบูรณาการ ใช้ความรู้สร้างความรู้ ซึ่งก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่กระหว่างกันสามารถใช้ได้ทุกชั้นทุกวิชา ซึ่งต้องใช้เวลา งบประมาณและวัสดุ อุปกรณ์มากกว่าปกติ ซึ่งมีข้อจำกัดหลายประการของการประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมงานจึงทำให้ ครูที่ใช้เพิ่มสะสมงานมีกระบวนการใช้ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ 10 ขั้นตอนซึ่งอภิปรายได้ดังนี้คือ

#### 1. ระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เนื่องจากกระบวนการประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมงานเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้นักเรียน เป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนจำเป็นต้องใช้เวลากิจกรรมเพิ่มขึ้น

#### 2. ปริมาณวัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพ

#### 3. ปริมาณเวลาการเตรียมการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน และการปรับปรุงผลการสอนของครู

#### 4. ความสามารถในการพัฒนางานในลักษณะทีมงานของบุคลากรในโรงเรียน

#### 5. ความรู้ความสามารถของบุคคลผู้เกี่ยวข้องด้านการจัดการเรียนการสอนและสนับสนุนการเรียน และประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง

#### 6. ปริมาณเนื้อหาสาระความรู้ที่สำคัญในหลักสูตร

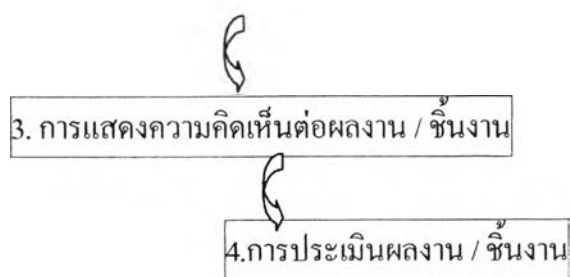
#### 7. ความตระหนักต่อวิชาชีพครู

#### 8. วิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาของบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง

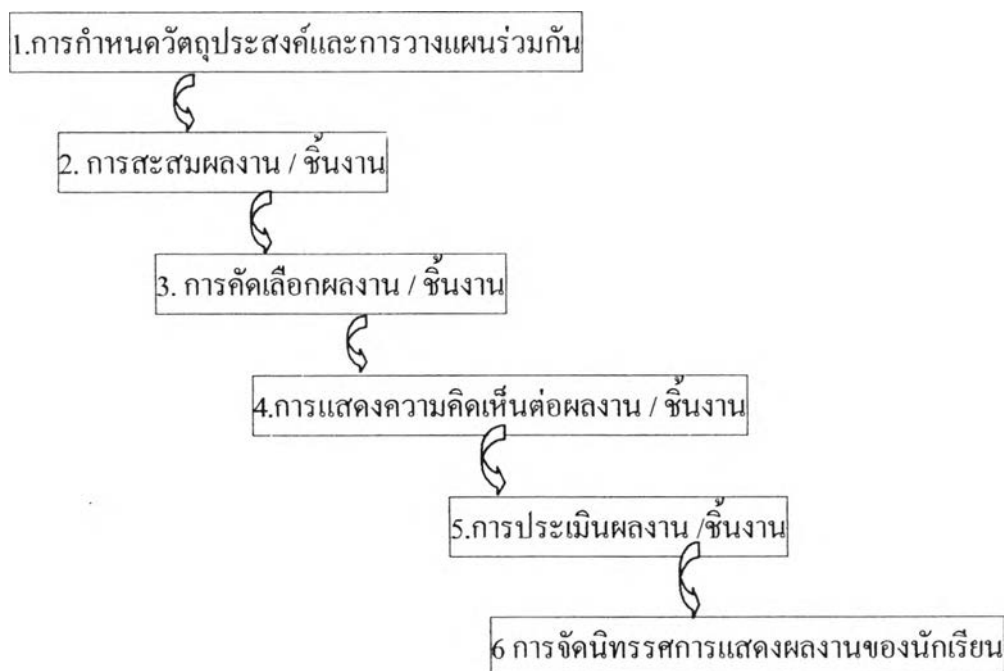
ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวทำให้ครูในประเทศไทยไม่สามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนถึง 10 ขั้นตอนซึ่งอย่างไรก็ตามควรพิจารณาให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของผู้สอน ความเหมาะสมของ ระดับชั้น ระยะเวลาและวิชาที่เรียนหรือสอน กระบวนการประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมงานจึงเป็น ทางเลือกใหม่ของการประเมินผลการเรียนที่สามารถทำให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่แท้จริง ของเขาได้อีกทางเลือกหนึ่งซึ่งผู้วิจัยขอเสนอทางเลือกให้กับครู 3 ทางเลือกในการเลือกใช้เพิ่ม สะสมงานเพื่อประเมินนักเรียนคือ ใช้ 4 ขั้นตอนคือ(ทางเลือกที่ 1)

1.การสะสมผลงาน /ชิ้นงาน

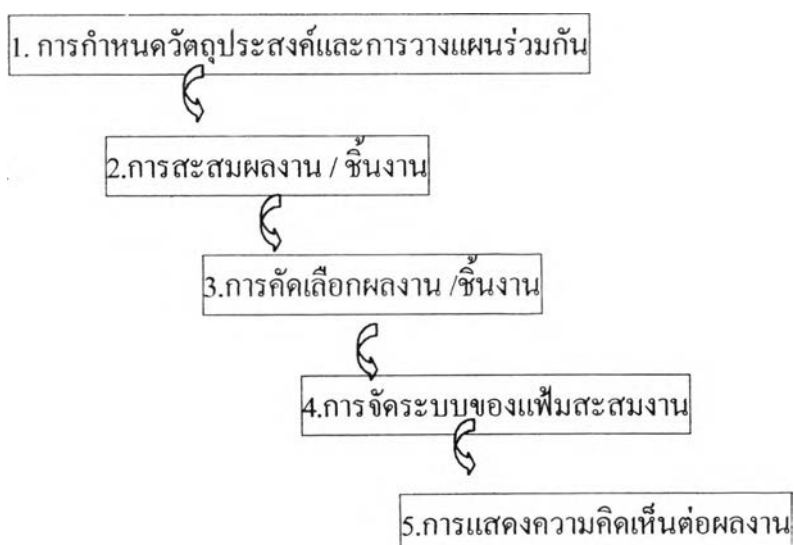
2.การคัดเลือกผลงาน/ชิ้นงาน

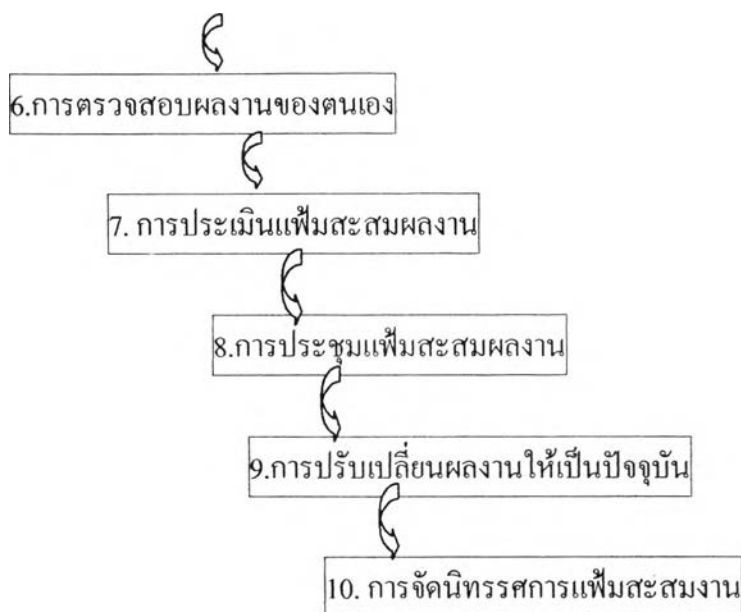


และใช้ 6 ขั้นตอน (ทางเลือกที่ 2 )



และใช้ 10 ขั้นตอนคือ ( ทางเลือกที่ 3 )





การประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมงานที่มีประสิทธิภาพควรทำทั้ง 10 ขั้นตอนแต่ขั้นตอนต่าง ๆ สามารถปรับปรุงหรือยุบรวมกันได้ตามความเหมาะสม และยังมีประสิทธิภาพเท่าเดิมเช่น การคัดเลือกผลงานกับการปรับเปลี่ยนผลงาน การแสดงความคิดเห็นต่อผลงานกับการตรวจสอบผลงานตนเอง การประชุมเพิ่มสะสมงานกับการจัดนิทรรศการเพิ่มสะสมงาน ซึ่งสามารถจัดให้เป็นขั้นตอนเดียวกันได้ แต่ขั้นตอนที่สำคัญและไม่ควรละเว้นได้แก่การสะสมผลงาน/ชิ้นงาน

การคัดเลือกผลงาน/ชิ้นงานและการปรับเปลี่ยนผลงานให้เป็นปัจจุบัน การแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน และขั้นตอนการประเมินเพิ่มสะสมงานซึ่งสอดคล้องกับชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์และคณะ ( 2540) แต่อย่างไรก็ตามควรมีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทให้มากขึ้นซึ่งจะได้สอดคล้องและสนับสนุนการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอีกแนวทางหนึ่ง

### ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไปในการเพิ่มปริมาณการใช้และกระบวนการใช้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์เพิ่มและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นคือ
  - 1.1 ให้ความรู้ความเข้าใจกับครูในเรื่องการวัดและประเมินผลด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมงานมากขึ้น เช่น การจัดอบรม
  - 1.2 เพิ่มบทบาทของผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการใช้และประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมงานให้มากขึ้นเช่นการประชุมผู้ปกครอง 1 สัปดาห์ / ครั้ง หรือ 1 เดือน / ครั้ง
  - 1.3 ให้งบประมาณในการสนับสนุนการใช้เพิ่มสะสมงานกับโรงเรียนที่ขาดแคลนในด้านวัสดุ-อุปกรณ์

1.4 ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในด้านการใช้และประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมงานเข้าไปมีส่วนร่วมในโรงเรียนหรือให้ความรู้ก่อนเริ่มจัดทำ

1.5 สร้างแรงดึงดูดใจจากเบื้องบนให้กำลังใจผู้มีความตั้งใจและส่งเสริมสนับสนุนให้โปร่งใส

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้จัดทำหลักสูตรและหลักการวัดและประเมินผลการเรียนโดยใช้เพิ่มสะสมงาน

2.1 ควรจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษาแบบบูรณาการให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการที่แท้จริงของสังคม โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจถึงคุณประโยชน์ของการใช้เครื่องมือที่สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพที่แท้จริง

2.2 จากผลการวิจัยควรมีมาตรการในการใช้เพิ่มสะสมงานวัดและประเมินผลความสามารถของผู้เรียนให้เป็นไปในรูปแบบแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ และมีเกณฑ์ที่ชัดเจน

3. สำหรับครูผู้ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนที่ใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียน

3.1 ครูแจ้งจุดประสงค์ / จุดมุ่งหมายของบทเรียนทุกครั้งก่อนให้นักเรียนเก็บรวบรวมผลงาน

3.2 ครูที่จะใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียนควรรับผิดชอบเด็กในจำนวนที่เหมาะสมคือ ครู 1 ท่านต่อนักเรียน 25 คน

3.3 ครูควรตรวจเพิ่มสะสมงานนักเรียนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

4. สำหรับครูผู้ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนที่หยุดใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียนแต่เคยใช้ในอดีต

4.1 ควรศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรและสภาพของผู้เรียนก่อนเริ่มใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียน

4.2 ควรจัดตารางเวลาการสอนของตนให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียนและประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างกลุ่มครูในโรงเรียนเพื่อวางแผนการใช้เพิ่มสะสมงานเพื่อประเมินนักเรียนได้ต่อไป

5. สำหรับครูผู้ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนที่ไม่เคยใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียน

5.1 ควรศึกษารูปแบบและเกณฑ์ในการให้คะแนนให้ชัดเจนภายในโรงเรียนก่อนเริ่มลงมือใช้เพิ่มสะสมงานประเมินนักเรียน

5.2 ควรจัดทำแผนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับการใช้เครื่องมือในการประเมินนักเรียนตามสภาพที่แท้จริง

**ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป**

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมงานในแต่ละขั้นตอนทางเลือกที่เหมาะสมกับการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ศึกษาความต้องการจำเป็น และเงื่อนไข ข้อจำกัด ในเชิงการจัดการและการสอน เพื่อพัฒนาการจัดระบบการใช้เพิ่มสะสมงานเพื่อประเมินนักเรียน อันจะนำไปสู่การประเมินผู้เรียนได้ตามสภาพที่แท้จริง ( authentic assessment )

3. ควรศึกษาพัฒนาเกณฑ์ในการให้คะแนน ( rubic score ) เพื่อให้ประเมินผลงาน / ชิ้นงานในเพิ่มสะสมงานได้อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานน่าเชื่อถือได้